

Nieuwsbrief NSGV – Bisdom Groningen – Leeuwarden

Nr. 19 – oktober 2013.

Inleiding

Met rasse schreden naderen wij het kerkelijk en burgerlijk einde van het jaar. Met nog enkele bijzondere gedenkdagen – Allerheiligen, Allerzielen, H. Willibrordus en Christus Koning – te gaan zitten wij al weer in de advent, de voorbereidingstijd voor kerstmis. Koren en cantores zien deze periode vaak als de belangrijkste in het jaar, niet zelden komt de aandacht voor de liturgie op dit moment op de achtergrond te staan. Berichten van uitgevers over muziek voor kerstmis zijn al lang aan de gang, en her en der zijn studiebijeenkomsten hiervoor geweest! Een tip van onze kant: doe het met kerstmis wat eenvoudiger (maar wel smaakvol!) en besteed ook aandacht aan de genoemde feesten, de advent en de tijd na kerstmis! In vorige nieuwsbrieven maakten wij melding van de behoefte aan kopij van koren en anderen die met de muziek in de liturgie van doen hebben. Er komt iets op gang en wij ontvangen ook reacties, die zeer op prijs gesteld worden. De oproepen van de vorige keer blijven vanzelfsprekend onverminderd van kracht.

Redactie

Wijzigingen in het bestuur van de NSGV in het bisdom Groningen-Leeuwarden

In de laatstgehouden bestuursvergadering op woensdag 9 oktober is de bestuurs situatie van de NSGV in ons bisdom besproken en zijn de functies opnieuw verdeeld:

Pastoor Peter van der Weide uit Sneek wordt de nieuwe gespreksleider en voorzitter, een functie die gedurende ruim tien jaar niet ingevuld is.

Mevrouw Boudien Janssen-Terbraak uit Bolsward voert het secretariaat en zal, indien nodig, ook de vergaderingen notuleren.

De heer Jos Manshande uit Harlingen blijft penningmeester en eindredacteur van Punctum. Mevrouw Cecilia Bekema uit Bolsward pakt de communicatie op die uit een bestuursvergadering volgt.

De heer Henk Limberger uit Assen blijft vertegenwoordiger vanuit de regio Drenthe.

Het bestuur is nog met kandidaten in gesprek vooral om de regio te vertegenwoordigen. Het is het bestuur opgevallen dat de bestuursleden bijna allen uit Friesland afkomstig zijn. In verband hiermee zal de eerstvolgende bestuursvergadering niet zijn in het bisdomhuis te Groningen, maar op de RK pastorie te Sneek!

Bestuur NSGV bisdom Groningen-Leeuwarden.

Uitgaven rond de muziek in de liturgie.

Punctum 2013-3 is volop in voorbereiding, het blad zal verschijnen in december 2013.

De derde uitgave van het officiële orgaan van de Nederlandse St. Gregoriusvereniging, het **Gregoriusblad** in 2013 verscheen in september. Daarin behandelt de algemeen voorzitter van de NSGV, Richard Bot, in het artikel 'Muziek in de Goddelijke liturgie' het kerkmuzikaal beleid in de USA en Nederland. Dit naar aanleiding van de onlangs verschenen vertaling van

het document 'Sing to the Lord', uitgevaardigd door de Bisschoppenconferentie van de USA in 2007. Onlangs verscheen de vertaling hiervan onder de titel 'Godlof! Maar hoe?' In opdracht van de NSGV werd deze aangevuld met een commentaar om de toegankelijkheid naar de kerkmuzikale praktijk van alle kerken te vergroten.

Verder een interview van de vroegere programmamaker van de RKK/KRO- radio Kees van Mechelen met Anje de Heer, kerkmusica en spin in het web van het Centrum voor Kerkzang te Amersfoort, onder welk dak de NSGV sinds een jaar ook huist. Daarin zit een mogelijkheid tot samenwerking: in haar visie is door die samenwerking de toekomst van de kerkmuziek zeer gebaat. Zij was ook betrokken bij de totstandkoming van het onlangs verschenen Liedboek. Zij maakte deel uit van de werkgroep die het onderdeel Psalmen heeft ingevuld. Dit Liedboek-2013 mag ook van katholieke zijde niet onbesproken blijven. Emeritus hoogleraar Anton Vernooij schreef een beschouwing vanuit musicologisch perspectief. Met wat gewaardeerde zijsprongetjes – onder meer een korte impressie van de presentatie van de bundel op zaterdag 25 mei j.l. te Monnickendam met het lied 'Zingt een nieuw lied', een tekst van Jan Wit – liet hij vooral doorschijnen, dat dit Liedboek-2013 een doorbraak is ten opzichte van zijn voorganger Liedboek-1973 en de algehele protestantse zangtraditie. Zelf zorgde de auteur ook voor een doorbraak: hij noemde dit Liedboek 'een katholieke bundel'. Wat doet de huwelijksfoto van koningin – toen nog prinses – Maxima die het toen even niet droog kon houden in het Gregoriusblad? Het is de blikvanger van het artikel van musicus Bert Mooiman 'Muziek als taal van emoties'. Een veel omvattend onderwerp (je zou er een dik boek mee kunnen vullen), waarin hier met name ingegaan wordt op wat we precies zeggen wanneer we beweren dat muziek een taal van emoties is. Ook het orgel is deze keer niet vergeten. Orgelmaker en musicoloog Johan Zoutendijk schreef naar aanleiding van de 450^e geboortedag van Jehan Titelouze over hem. Een van de belangrijkste componisten uit de preklassieke periode, die overigens maar weinig bekendheid geniet.

Na de zomervakantie verschenen van de NSGV-afdelingen in den lande alom **nieuwsbrieven**, waarvan het grootste deel van de inhoud van belang is voor koren en cantores in de betreffende diocesen.

In de nieuwsbrief '**Doorgeven**' van de NSGV bisdom Haarlem-Amsterdam van oktober 2013 wordt voorgesteld mevrouw Sanne Nieuwenhuijsen als Magister Cantus van het Kathedrale koor van de St. Bavo te Haarlem. Op zondag 29 september jl. vond de overdracht plaats als opvolgster van. Fons Ziekman, die deze functie gedurende 24 jaar heeft bekleed. Hij ontving uit handen van de bisschop van Haarlem-Amsterdam mgr. J.M. Punt de versierselen behorende bij de hoge pauselijke onderscheiding 'Ridder in de Orde van Sint Silvester'.

In het **Infobulletin** van het bisdom Roermond van september 2013 wordt melding gemaakt van een dag voor de kerkmuziek, voor het eerst te houden op zondag 20 oktober in en rond de kathedraal te Roermond, met boeiende workshops, veel zang en een feestelijke slotviering waarin bisschop F. Wiertz voorgaat. Verder natuurlijk koffie en/of thee en vlaai.

Redactie

TV-eucharistievieringen

De eerstvolgende TV-eucharistieviering vanuit ons bisdom Groningen-Leeuwarden wordt uitgezonden op zondag 24 november. om 10.30 uur op Nederland 2 vanuit de St. Martinusparochie te Sneek. In deze viering gaat voor pastoor Peter van der Weide. Muzikale medewerking verleent het Caeciliakoor onder leiding van Frits Haaze.

Redactie

Nieuw Liedboek verschenen

Op zaterdag 25 mei jl. is tijdens een grote manifestatie in Monnickendam *het Liedboek, Zingen en bidden in huis en kerk* gepresenteerd en aangeboden aan acht protestantse kerkgenootschappen in Nederland en Vlaanderen.

Het boek verschilt in velerlei opzichten van het *Liedboek voor de Kerken* uit 1973. Zo zijn niet alleen de 150 berijmde psalmen ('het Geneefse psalter') opgenomen, maar ook een groot aantal andere psalmzettingen in diverse stijlen, waarvan de meeste onberijmd en in een rolverdeling voor cantor en/of koor en gemeente. Verder vinden we in het nieuwe Liedboek acclamaties, antifonen, hymnen, ordinariumgezangen en een groot aantal liederen uit uiteenlopende tradities.

Hoewel de RK Kerk niet participeert in het Liedboek, zijn er toch opvallend veel katholieke elementen in terug te vinden, zoals de eerder genoemde ordinariumgezangen (o.a. de Markusmis van Floris van der Putt), het gregoriaanse 'In paradisum' (zowel in het Latijn als in het Nederlands), vertalingen van het 'Stabat Mater' en het 'Te Deum', alsmede enkele oudchristelijke hymnen voor het getijdengebed.

Er zijn bij het Liedboek ook bundels voor koor en instrumentale begeleiding verschenen.

Alle informatie vindt u op de website van het Liedboek.

Nieuwsbrief 'Doorgeven' bisdom Haarlem-Amsterdam – oktober 2013

Bisschop J. Bluysen overleden

Op donderdag 8 augustus is vrij plotseling bisschop J. Bluysen overleden. De NSGV is veel dank aan hem verschuldigd. Als hulpbisschop nam hij deel aan het Tweede Vaticaans Concilie. Hij volgde bisschop W. Bekkers op in 1966. Als landelijk bisschop-referent voor de liturgie was hij van grote betekenis voor de implementatie van de conciliebesluiten inzake de vernieuwing van de liturgie. Hij gaf daarin ruimte voor het experiment waardoor Nederland voorop kon lopen in de vervaardiging van nieuwe liturgische teksten en gezangen in de landstaal. Bij de samenstelling van de bundel *Gezangen voor Liturgie* speelde hij een grote rol op de achtergrond. In zijn Ten geleide bij de bundel merkte hij op, dat deze bundel 'geen eindpunt' kan zijn: 'Voortbouwend op het vele werk dat hiervoor is verzet, kan echter gewerkt worden aan het formuleren van muzikale, liturgische en inhoudelijke criteria voor de gezangen.' De diocesane afdeling van de NSGV van het bisdom 's Hertogenbosch heeft altijd een hele goed band met hem gehad. De bisschop was aimabel, bedachtzaam en wijs in zijn bestuur, zijn pastorale en spirituele kwaliteiten worden zeer geroemd (hij schreef tot op hoge leeftijd boeken op het terrein van de spiritualiteit); tot het laatst bleef hij velen inspireren. Dat de engelen hem in het paradijs mogen opwachten met hemelse muziek. Hij ruste in vrede.

Nieuwsbrief NSGV 's Hertogenbosch – september 2013

26 oktober Herdenking Herman Strategier.

Dit jaar is het 25 jaar geleden dat de Nederlandse componist Herman Strategier is overleden. Dit feit wordt herdacht tijdens een feestelijk concert in de kathedraal van Utrecht aan de Lange Nieuwstraat op zaterdagmiddag 26 oktober om 14.30 uur. Er zal orgel-, orkest- en koormuziek van Strategier worden uitgevoerd en een biografie, een cd en een tweetal banden orgelmuziek zullen worden gepresenteerd. Toegang tot dit concert is € 7,50. Meer informatie op internet www.hermanstrategier.nl.

Vieren - bisdom Rotterdam - september 2013

Terugkombijeenkomst cantor cursussen.

De terugkomdag cantor cursussen 2012 en 2013 op zaterdag 5 oktober te Meppel was een geslaagde bijeenkomst. Er waren 16 cursisten aanwezig. Ervaringen in de eigen parochie werden uitgewisseld en er werd praktisch geoefend. In plaats van Wil Jongma was pastor Jan Alferink gespreksleider. Hendrikje van den Berg leidde de muzikale kant met aandacht voor ademhaling.

Bestuur van de NSGV bisdom Groningen-Leeuwarden.

Bijeenkomst amateurorganisten.

Zaterdag 30 november is er een ochtend voor amateurorganisten gepland waar Mark Heerink nadere informatie zal geven over de scholing voor organisten en tevens een moment voor het ontmoeten van andere organisten en uitwisselen van ervaringen. De locatie moet nog worden geregeld, evenals het precieze tijdstip. Voor zover het adres bekend is krijgen de organisten ook persoonlijk een uitnodiging.

Bestuur van de NSGV bisdom Groningen-Leeuwarden.

Reserve-musici

De lijst van reserve-musici is al meerdere keren gepubliceerd. De bedoeling van deze lijst is dat in noodgevallen u een beroep kunt doen op deze mensen, om het even of het nu om repetities of vieringen gaat, voor kortere of (iets) langere tijd. Dat er van te voren afspraken moeten worden gemaakt, spreekt voor zich. Ook is bespreekbaar de medewerking te vragen voor bijzondere vieringen op werkdagen, met name uitvaarten.

Dhr. U. Tjallingii Dirigent, organist, cantor	Deinum	Tel. 06-14859557 tjallingii2@zonnet.nl
Dhr. W.B. Jongma Dirigent, cantor	Wolvega	Tel. 0561-612662 wjongma@kpnplanet.nl
Dhr. T.M. Mooijman Dirigent, organist	Veendam	Tel. 0598-717193 mooijman.trevor@gmail.com
Dhr. L. van der Heide Cantor	Harlingen info@loekvanderheide.nl	Tel. 06-43023468
Dhr. D. de Vries cantor, dirigent en organist, (op woensdagavond)	St. Annaparochie muziek-school_durkdevries@mail.com .	Tel. 0518-401686
Dhr. G. Schoemakers Dirigent (niet beschikbaar op woensdag- en donderdagavond)	Emmen gerard-schoemakers@hotmail.com	Tel. 0591-623904 /06-31291423

Bestuur NSGV bisdom Groningen-Leeuwarden.

Kerkmuzikale regels:

Naast veel informatie over het werk van de NSGV bisdom Breda geeft de nieuwsbrief **Jubilate** van september 2013 ook algemene informatie over de muziek in de liturgie, deze keer over de lofzang Gloria in excelsis Deo:
'Eer aan God', het 'Gloria', is een zeer oude lofzang en dateert uit de eerste eeuwen van de

kerk. In de vierde eeuw werd dit gezang vanuit de Oosterse liturgie in het westen ingevoerd, maar alleen in feestelijke vieringen waarin de paus zelf voorging. In de twaalfde eeuw werd het gebruik aan alle priesters toegestaan en bij alle gelegenheden met een feestelijk karakter. In feite werd vanaf die tijd het Gloria bijna dagelijks gezongen of gezegd. Het Tweede Vaticaans Concilie heeft het gebruik van het Gloria enigszins beperkt. Het wordt nu gezongen op hoogfeesten of feesten en bij bijzondere vieringen en op alle zondagen, behalve de zondagen in de Advent en de Veertigdagentijd.

NSGV-nieuwsbrief Jubilate bisdom Breda

Citaat:

'Liedboek-2013 is om zijn brede gevarieerde teksten, melodieën, genres en vormen een katholieke bundel. Zien we door die vele bomen het vertrouwde protestantse bos? Jawel hoor, alleen staat er vandaag in dat bos een keur aan verschillende boomsoorten met gebladerte, van waaruit vogels van diverse liturgisch-vocale pluimage fluiten. Liedboek-2013 is ook katholiek om de geest van hedendaagse stromingen waaraan adem wordt geboden. Deze houdt de longen van de 'ene heilige katholieke kerk' gezond'.

Anton Vernooij: Liedboek: een katholieke bundel – Gregoriusblad september 2013

Colofon

Deze Nieuwsbrief is een uitgave van de NSGV in het bisdom Groningen-Leeuwarden en wordt gezonden aan degenen van wie het e-mailadres bij het secretariaat bekend is. Ze verschijnt vijf à zes keer per jaar na elke bestuursvergadering.

Verdere verspreiding is toegestaan en wordt aanbevolen. Het abonnement is gratis.

Aanmelden bij het secretariaat: l.winter@bisdomgroningenleeuwarden.nl.

Redactie: Wil Jongma wjongma@kpnplanet.nl

De volgende nieuwsbrief nr. 20 verschijnt in december 2013. Kopij voor deze nieuwsbrief voor 30 november 2013 per e-mail van de redactie.

NSGV in het bisdom Groningen-Leeuwarden.

Secretariaat: Ubbo Emmiussingel 79, 9711 BG Groningen.

Telefoon 050-406 58 88, e-mail l.winter@bisdomgroningenleeuwarden.nl

www.nsgv.nl.

Als u de Nieuwsbrief niet wilt ontvangen kunt u zich afmelden bij:

l.winter@bisdomgroningenleeuwarden.nl